

ÜST SOLUNUM SİSTEMİ HASTALIKLARI İÇİN KULLANILAN TANISAL TESTLER

BÖLÜM 15

DOI: 10.37609/akya.3747.c322

Mert SEZER¹

1. GİRİŞ

Üst solunum sistemi hastalıkları, kedi ve köpeklerde yaygın olarak karşılaşılan problemlerdendir. Burun ve burun boşluğu, ağız, paranasal sinüsler, larenks, tonsillalar ve servikal trakea üst solunum sisteminin temel organlarıdır. Bu bölgelerde gelişen hastalıkların etiyojisinde çeşitli faktörler rol oynarken, morbidite ve mortalite oranları hastalığın türüne göre değişiklik göstermektedir.

Kesin tanının konulmadığı kronik vakalar ve malign karakterdeki tümöral hastalıklar, hayvanın yaşam kalitesini önemli ölçüde düşürebilir ve ölümle sonuçlanabilir. Tanı sürecinde, anamnez, klinik bulgular, fiziksel muayene, yardımcı tanı yöntemleri, biyopsi ve histopatolojik incelemelerden yararlanılır. Ayrıca radyografi, ultrasonografi, Bilgisayarlı Tomografi (BT), Manyetik Rezonans (MR) ve endoskopik muayeneler gibi ileri görüntüleme teknikleri, üst solunum sistemi hastalıklarının kesin teşhisinde oldukça faydalıdır. Trakeal yıkama ile elde edilen örneklerin sitolojik ve kültürel muayeneleri de tanıya önemli katkı sağlar.

2. KLİNİK BULGULAR

Üst solunum sistemi hastalıklarında görülen klinik bulgulardan detaylı bir şekilde bölüm 14'te bahsedilmiştir.

3. YARDIMCI TANI YÖNTEMLERİ

Üst solunum yolu hastalıklarının tanısında, yardımcı tanı yöntemlerinden de yararlanılmaktadır. Bu amaçla rutin olarak tam kan sayımı, biyokimyasal analizler, arteriyel kan gazı analizleri, sitolojik ve serolojik muayeneler ile üst solunum yolundan alınan örneklerin kültürü yapılarak etken tespiti sağlanmaktadır.

Tam kan sayımı ve biyokimyasal analizler, üst solunum yolu hastalıklarına spesifik olmamakla birlikte, hastalığın nedenine ilişkin önemli ipuçları verebilir. Tam kan sayımı, hastada viral, bakteriyel, alerjik, paraziter veya fungal enfeksiyonların varlığı hakkında bilgi sağlarken, aynı zamanda sıvı kaybı, anemi ve hipoksiye bağlı polisitemi ile trombosit sayısının değerlendirilmesine yardımcı olur. Biyokimyasal analizlerde ise karaciğer ve böbrek fonksiyonları ile metabolik profil değeri-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., sezymert100@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1691-7764

örneklerin sitolojik ve kültür muayeneleri de üst solunum yolu hastalıklarının teşhisinde kullanılmaktadır. Son yıllarda teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, radyografi, ultrasonografi, Bilgisayarlı Tomografi, Manyetik Rezonans ve endoskopik muayeneler gibi ileri görüntüleme teknikleri, kedi ve köpeklerde solunum yolu hastalıklarının tanısı amacıyla yaygın olarak kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Gönenç R, Deveci MZY, Yurtal Z, Kırgız Ö. Burun boşluğu ve paranasal sinüs hastalıkları. İçinde: Canpolat İ (ed.) Baş bölgesi hastalıkları. 1. baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2019. s. 26-31
2. Guardabassi L, Houser GA, Frank LA, et al. Guidelines to antimicrobial use in dogs and cats. In: Guardabassi L, Jensen LB, Kruse H (eds.) Guide to antimicrobial use in animals. Blackwell Publishing; 2008. p. 183-206
3. Hedlund CS, Fossum TW. Surgery of the upper respiratory system. In: Fossum TW (ed.) Small animal surgery. 2nd ed. London: Mosby; 2013. p. 716- 58
4. Kasap S, Salcı H, Yılmaz Ö, et al. Sino-nasal aspergillosis in a dog. Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi; 2015; 21(6): 943-4. doi: 10.9775/kvfd.2015.14187
5. King LG. Textbook of respiratory disease in dogs and cats. St. Louis: W.B. Saunders, Elsevier (USA); 2004.
6. Lamb CR, Sibbing K, Priestnall SL. Pathologic basis for rim enhancement observed in computed tomographic images of feline nasopharyngeal polyps. Veterinary Radiology & Ultrasound; 2016; 57(2): 130-136. doi: 10.1111/vru.12335.
7. Maggs DJ, Clark HE. Relative sensitivity of polymerase chain reaction assays used for detection of feline herpesvirus and commercial vaccines. American Journal of Veterinary Research; 2005; 66(9): 1550-1555. doi: 10.2460/ajvr.2005.66.1550.
8. Nemanic S, Hollars K, Nelson KC, et al. Combination of computed tomographic imaging characteristics of medial retropharyngeal lymph nodes and nasal passages aids discrimination between rhinitis and neoplasia in cats. Veterinary Radiology & Ultrasound; 2015; 56(6): 617-627. doi: 10.1111/vru.12279.
9. Oliveira CR, O'Brien RT, Matheson JS, et al. Computed tomographic features of feline nasopharyngeal polyps. Veterinary Radiology & Ultrasound; 2012; 53(4): 406-411. doi: 10.1111/j.1740-8261.2012.01931.x.
10. Quimby J, Lappin M. Feline focus: Update on feline upper respiratory diseases: Condition-specific recommendations. Compendium Continuing Education for Veterinarians; 2010; 32(1): E1-10.
11. Radford AD, Addie D, Belak S, et al. Feline calicivirus infection. ABCD guidelines on prevention and management. Journal of Feline Medicine and Surgery; 2009; 11(7): 556-64. doi: 10.1016/j.jfms.2009.05.004.
12. Thiry E, Addie D, Belak S, et al. Feline herpesvirus infection. ABCD guidelines on prevention and management. Journal of Feline Medicine and Surgery; 2009; 11(7): 547-55. doi: 10.1016/j.jfms.2009.05.003.
13. Turek W, Pietsch-Fulbiszewska A, Ramisz G, et al. CT review of upper respiratory disorders in domestic cat. Medycyna Weterynaryjna; 2022; 78(5): 222-228. doi: dx.doi.org/10.21521/mw.6644.
14. Wilhard MD. Rhinoscopy. In: Fossum TW (ed.) Small animal surgery. 2nd ed. London: Mosby; 2013. p. 124.